

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la recurs

învinuirea lui

Valeria Curarari

(art. 190 alin. (2) lit.c) Cod penal)

(Dosarul nr. Ira-123/2023

Nr. PIGD 1-18052924-01-Ira-24012023)

Recursuri depuse până la 01 septembrie 2023. Un recurs inadmisibil, deoarece a fost depus peste patru zile de la expirarea termenului de recurs. Al doilea recurs admis deoarece instanța de apel a admis un apel după executarea pedepsei.

13 noiembrie 2025

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Instanța de fond: Lilia Țurcan

Instanța de apel: Ion Talpa, Svetlana Șleahțișki și Oxana Mironov

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea Valeriei Curarari,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Vladislav Gribincea, *Președinte,*

Ghenadie Eremciuc,

Alexandru Negru, *judcători,*

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Valeria Curarari s-a născut în anul 1978 în raionul Dondușeni. Ea a fost acuzată, în temeiul art. 190 alin. (2), lit. c) Cod penal (escrocherie săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile).

2. Valeria Curarari a fost apărată de avocații Iurii Guriev și Victor Polivenco.

3. În prima instanță, Valeria Curarari a recunoscut învinuirea, iar cauza a fost examinată potrivit procedurii simplificate prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală. La 29 iunie 2018, Valeria Curarari a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii incriminate și condamnată la amendă de 32.000 de lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate în domeniul bancar pe un termen de trei ani. Acțiunea civilă a fost admisă cu încasarea de la Valeria Curarari în beneficiul Svetlanei Oloi (reprezentanta Ecaterinei Oloi) a prejudiciului material în mărime de 4.000 de lei.

4. La 06 ianuarie 2022, sentința a fost contestată cu apel de către avocata Corina Stratan, în interesele Ecaterinei Oloi. Prin decizia Curții de Apel Bălți din 09 noiembrie 2022, cererea de apel a fost repusă în termen și admisă, cu casarea sentinței în parte și pronunțarea unei hotărâri noi prin care s-a încasat suplimentar de la Valeria Curarari în beneficiul părții vătămate Ecaterina Oloi, reprezentată de Svetlana Oloi, suma de 5.000 de lei cu titlu de prejudiciul moral. În rest, sentința a fost menținută.

5. Recurs împotriva deciziei instanței de apel au depus avocatul Victor Polivenco, în interesele condamnatei, și avocata Ina Cepoi, în interesele părții vătămate Ecaterina Oloi.

6. Urmărirea penală a fost pornită la 13 aprilie 2018 și s-a terminat la 11 mai 2018. Prima instanță a examinat cauza în perioada 05 iunie – 29 iunie 2018. Instanța de apel a examinat cauza între 17 ianuarie – 09 noiembrie 2022. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 24 ianuarie 2023.

ÎN FAPT

7. La 23 februarie și 17 martie 2018, Valeria Curarari, în raionul Dondușeni, a dobândit de la consăteanca sa, Ecaterina Oloi suma de 4.000 de lei. Ea știa că Ecaterina Oloi este persoană cu dizabilități psihice de gradul II și, în baza hotărîrii judecătorei Edineț, sediul Dondușeni, din 08 noiembrie 2017, beneficiază de măsura de ocrotire judiciară sub formă de tutelă. Curarari a profitat de starea de vulnerabilitate psihică a Ecaterinei Oloi și a determinat-o să încheie cu o întreprindere de microfinanțare, la 23 februarie 2018, un contract de împrumut financiar în valoare de 3.000 lei, cu scadența la 23 martie 2018. Mijloacele financiare le-a preluat prin înșelăciune de la victimă. La 17 martie 2018, prin aplicarea aceleiași metode, ea a obținut ilicit de la Ecaterina Oloi suma de 1.000 de lei. Acțiunile ei au fost încadrate conform art. 190 alin. (2), lit. c) Cod penal.

a) Sesizarea, recunoașterea reprezentantului și pretențiile invocate

8. La 27 martie 2018, organul de urmărire penală a fost sesizat de către Svetlana Oloi (f.d. 4). Ea a deplâns acțiunile ilegale realizate de Valeria Curarari în raport cu fiica sa incapabilă. În sesizare a invocat un prejudiciu material în valoare de 4.317 lei. La aceeași dată, Oloi a solicitat să fie recunoscută în calitate de reprezentant al fiicei sale. Ea a prezentat hotărîrea nr. 2-591/17 emisă de judecătoria Edineț la 08 noiembrie 2017, prin care față de Ecaterina Oloi s-a instituit măsura de ocrotire judiciară sub formă de tutelă, iar Svetlana Oloi a fost desemnată tutore (f.d. 9 -16). Prin ordonanța din 27 martie 2018, Svetlana Oloi a fost recunoscută în calitate de reprezentant legal al Ecaterinei Oloi în cadrul procesului penal.

9. În cadrul procesului penal, interesele Svetlanei Oloi au fost reprezentate de către avocatul Sergiu Barbăneagră, în baza mandatului din 27 martie 2018 și a procurii din 15 noiembrie 2017 (f.d. 5-7). Avocatului i-au fost delegate toate drepturile stabilite de art. 80 Cod de procedură penală și de art. 88 Cod de procedură civilă.

10. Ecaterina Oloi a fost recunoscută în calitate de parte vătămată (f.d. 22), iar Svetlana Oloi a solicitat (f.d. 20) și a fost recunoscută în calitate de parte civilă (f.d. 21). Ea a invocat o pretenție materială în cuantum de 4.317 lei (f.d. 20).

b) Judecarea cauzei în fond și sentința

11. La 29 iunie 2018, în ședință de judecată, reprezentantul părții civile, avocatul Sergiu Barbăneagră, a invocat doar pretenții materiale în raport cu inculpata și a solicitat restituirea prejudiciului material indicat în cererea Svetlanei Oloi (f.d. 83). Valeria Curarari a recunoscut învinuirea, iar cauza ei a fost examinată conform procedurii stabilite de art. 364¹ Cod de procedură penală.

12. La 29 iunie 2018, prin sentința judecătorei Edineț, sediul Dondușeni, Valeria Curarari a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute

de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal și condamnată la amendă în mărime de 32.000 de lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate în domeniul bancar pe un termen de trei ani. Acțiunea civilă a fost admisă, cu încasarea de la Valeria Curarari în beneficiul Svetlanei Oloi a prejudiciului material în sumă de 4.000 de lei. Procesul verbal al ședinței (f.d. 83-85) relevă că reprezentantul părții civile, avocatul Sergiu Barbăneagră, a fost prezent la examinarea cauzei și la pronunțarea sentinței.

13. La 16 iulie 2018, sentința a fost pusă în executare (f.d. 94). La 21 noiembrie 2019, prin încheierea Judecătorei Edineț, sediul Dondușeni, amenda aplicată inculpatei s-a înlocuit cu 240 ore muncă neremunerată în folosul comunității (f.d. 98). La 15 aprilie 2020, Biroul de probațiune Dondușeni a informat instanța despre executarea integrală a pedepsei de către Valeria Curarari.

c) Cererea de apel și decizia

14. La 17 decembrie 2021, Svetlana Oloi a împuternicit-o (f.d. 101) pe avocata Corina Stratan să o reprezinte în calitate de reprezentant legal al Ecaterinei Oloi. La 17 decembrie 2021, Stratan solicită și primește acces la cauza penală, iar la 03 ianuarie 2022 depune apel (f.d. 103). Ea solicită repunerea în termen a apelului, casarea sentinței în latura penală și civilă, și pronunțarea unei noi hotărâri cu stabilirea unei pedepse mai aspre și încasarea de la Valeria Curarari în beneficiul părții vătămate a prejudiciul moral în mărime de 20.000 de lei, precum și a cheltuielilor de judecată.

15. Apelanta a indicat că cererea urmează a fi repusă în termen deoarece Ecaterina Oloi, reprezentată legal de către Svetlana Oloi, nu a fost informată legal despre sentința emisă și nu a avut posibilitatea de a contesta soluția instanței. Ea a invocat că, urmare a infracțiunii comise, a suportat un stres puternic care a fost amplificat de necesitatea de a se deplasa în instanțe și de solicitările companiei de microfinanțare, ce justifică 20.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral. Ea a criticat și modul de individualizare a pedepsei, care nu a luat în calcul că inculpata a fost anterior condamnată de mai multe ori. De la 09 noiembrie 2022 (f.d. 119 vol. II), interesele Svetlanei Oloi au fost reprezentate de avocata Ina Cepoi.

16. La 09 noiembrie 2022, [Curtea de Apel Bălți](#) a repus în termen cererea de apel, a casat sentința în latura civilă, a rejudecat cauza în această parte cu emiterea unei hotărâri noi, prin care a încasat de la Valeria Curarari în beneficiul părții vătămate Ecaterina Oloi, reprezentată legal de Svetlana Oloi, prejudiciu moral în sumă de 5.000 de lei. În rest, sentința a fost menținută. Instanța a indicat că, partea vătămată și reprezentantul legal au lipsit atât de la judecarea cauzei, cât și de la pronunțarea sentinței și nu au fost informate despre adoptarea sentinței. Din aceste considerente, apelul a fost repus în termenul de atac.

17. În decizie se face referire la art. 221 Cod de procedură penală și art. 2037 Cod civil. Instanța a explicat că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral încasat a ținut cont de caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate părții vătămate, care este o persoană cu dizabilități, dar și de gradul de vinovăție al inculpatei. S-a apreciat că în aceste condiții, suma de 5.000 de lei este echitabilă și va acoperi toate suferințele suportate de partea vătămată. Instanța a respins critica referitoare la individualizarea pedepsei. Decizia motivată a fost pronunțată la 13 decembrie 2022. La aceeași dată decizia a fost plasată pe [site-ul instanței](#).

d) Recursul

18. La 14 decembrie 2022, apărătorul Victor Polivenco, în interesele condamnatei, a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită remiterea cauzei la rejudecare. El susține că sentința a fost emisă la 29 iunie 2018, iar cererea de apel a fost depusă la 06 ianuarie 2022. În cerere nu sunt invocate argumente care ar permite repunerea în termen a apelului. Svetlana Oloi, în calitate de reprezentantă legală, a formulat doar pretenții privind prejudiciul material, iar pretenții privind prejudiciul moral nu a înaintat. El mai susține că Ecaterina Oloi nu are calitate de parte civilă.

19. La 16 ianuarie 2023, a depus recurs și avocata Ina Cepoi, în interesele părții vătămate. Ea solicită casarea deciziei, stabilirea unei pedepse mai aspre și încasarea prejudiciului moral în sumă de 20.000 de lei, fără a indicat vreun temei din art. 427 Cod de procedură penală. Ea a motivat că nu sunt de acord cu pedeapsa aplicată și o consideră prea blândă, deoarece inculpata are antecedente penale și a exploatat o vulnerabilitate a părții vătămate. De asemenea, prejudiciul moral de 5.000 de lei este prea mic.

20. La 24 ianuarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat depunerea referinței la recurs. La 24 aprilie 2025, procurorul în secția reprezentare a învinuirii a Procuraturii Generale, Cătălin Scutelnic, a depus referință în care a pledat pentru examinarea recursului depus avocatul Victor Polivenco prin prisma de art. 427 alin. (1) pct. 7) Cod de procedură penală, și de a-l admite, cu casarea deciziei și menținerea sentinței.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

21. Partea relevantă a art. 219 Cod de procedură penală este următoarea:

„(1) Acțiunea civilă în procesul penal se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

(2) Persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin: 1) restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală; 2) compensarea cheltuielilor pentru procurarea bunurilor pierdute ori nimicite sau restabilirea calității, aspectului comercial, precum și repararea bunurilor deteriorate; 3) compensarea venitului ratat în urma acțiunilor interzise de legea penală; 4) repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale”.

22. Partea relevantă a art. 221 Cod de procedură penală este următoarea:

„(1) Acțiunea civilă în procesul penal se intentează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal pînă la terminarea cercetării judecătorești.

(2) Acțiunea civilă se intentează față de bănuit, învinuit, inculpat, față de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau față de persoana care poate fi responsabilă de acțiunile învinuitului, inculpatului.

(3) În cererea de intentare a acțiunii civile se arată cauza penală în procedura căreia urmează să fie intentată acțiunea civilă, cine și către cine intentează acțiunea, valoarea acțiunii și cerința de despăgubire. Dacă este necesar, partea civilă își poate concretiza pretențiile.

...

(5) Persoana care nu a intentat acțiunea civilă în cadrul procesului penal are dreptul de a intenta o asemenea acțiune în ordinea procedurii civile. Dacă acțiunea civilă intentată la instanța civilă a fost respinsă, reclamantul nu are dreptul de a intenta aceeași acțiune în cadrul procesului penal. Dacă acțiunea civilă a fost respinsă în cadrul procesului penal, reclamantul nu are dreptul să intenteze aceeași acțiune în ordinea procedurii civile.”

23. Partea relevantă a art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală este următoarea:

„(1) O dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sînt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.”

24. La situația din iunie 2018 partea relevantă a articolului 402 alin. (1) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.”

25. Articolul 403 alin. (1) Cod de procedură penală prevedea următoarele:

„Apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15

zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.”

26. Articolul 404 alin. (1) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) Participantul la proces care a lipsit atît la judecarea, cît și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței, poate declara apel și peste termen, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.”

27. Cererea de recurs a fost depusă pînă la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri:

...

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

7) ... sau apelul a fost introdus tardiv”

MOTIVAREA INSTANȚEI

28. Dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat la 09 noiembrie 2022, în prezența procurorului, a inculpatei, a avocatului inculpatei, reprezentantului legal și a avocatului părții vătămate. În acea ședință, părțile au fost înștiințate că decizia motivată va fi pronunțată la 13 decembrie 2022. La pronunțarea deciziei motivate au fost prezenți procurorul, avocatul părții vătămate și avocatul inculpatei, iar reprezentantul legal, partea vătămată și inculpata nu s-au prezentat. La aceeași dată, decizia motivată a fost publicată și pe portalul instanței de judecată, asigurând posibilitatea tuturor persoanelor, inclusiv reprezentantului legal al părții vătămate, să acceseze decizia pronunțată.

29. Avocata Ina Cepoi, în interesele părții vătămate, a depus recurs la 16 ianuarie 2023, adică după expirarea termenului de 30 de zile stabilit de art. 422 Cod de procedură penală. Recurenta nu a solicitat repunerea în termen și nu a motivat omiterea termenului de recurs. Prin urmare, recursul este tardiv (*mutatis mutandis* încheierea nr. [1ra-1910/2023](#) § 22).

30. Recursul apărătorului Victor Pavlenco a fost declarate în mai puțin de 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică a fost depus în termen.

31. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs (decizia nr. [1ra-854/2022](#), § 85). Totuși, legea nu interzice instanței de recurs să recalifice considerentele invocate în recurs de la un temei de recurs la altul (decizia nr. [1ra-1520/2023](#), § 56)

32. Recursul apărătorului Victor Pavlenco se bazează pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală în vigoare până la 01 septembrie 2023, care se referă la deficiențe în motivarea hotărârii judecătorești sau la comiterea unei erori grave de fapt. Recurentul invocă tardivitatea apelului și caracterul ilegal al admiterii unui prejudiciu moral neinvocat în primă instanță. Argumentele referitoare la tardivitatea apelului vor fi examinate prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 7) Cod de procedură penală. În eventualitatea respingerii argumentului cu privire la tardivitatea apelului, argumentele referitoare la admiterea ilegală a prejudiciului moral vor fi examinate prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

33. Sentința a fost pronunțată la 29 iunie 2018. Cererea de apel a fost depusă la 03 ianuarie 2022, cu mult după expirarea termenului de 15 zile stabilit de art. 404 alin. (1) Cod de procedură penală și chiar după ce pedeapsa penală a fost executată de condamnată (vezi para. 13).

34. Partea vătămată, Ecaterina Oloi, a fost reprezentată în proces de tutorele ei, Svetlana Oloi. Svetlana Oloi, în calitate de reprezentant legal, a mandatat avocatul Sergiu Barbăneagră să o reprezinte în cauza penală (vezi para. 9). Sergiu Barbăneagră a fost prezent la examinarea cauzei și la pronunțarea sentinței (vezi para. 12). El nu a formulat apel, deși avea toate împuternicirile pentru a o face. Sentința a fost disponibilă pe portalul instanțelor judecătorești de la 10 iulie 2018 și putea fi accesată de părți. În aceste condiții, aflarea Svetlanei Oloi în afara țării nu este suficientă pentru a justifica repunerea termenului de apel cu mai mult de trei ani. Prin urmare, argumentul din apel precum că partea vătămată și reprezentantul ei nu ar fi participat la examinarea cauzei și nu ar fi cunoscut despre sentință, este vădit nefondat și nu putea determina admiterea cererii de repunere în termen a apelului.

35. Din motivele de mai sus, erorile admise în apel pot fi corectate în recurs, fără trimiterea cauzei la rejudecare. Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, decizia din 09 noiembrie 2022 se casează cu menținerea în vigoare a sentinței.

36. Din motivele expuse supra, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) și 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul avocatei Ina Cecoi împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 09 noiembrie 2022.

Admite recursul avocatului Victor Polivenco, casează decizia Curții de Apel Bălți din 09 noiembrie 2022 și menține sentința judecătorei Edineț, sediul Dondușeni, din 29 iunie 2018.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Vladislav Gribincea

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Alexandru Negru